

Nederlandse Planten Collectie

Rodgersia

Volgens collectiehouder Dirk de Winter ontdekt het publiek langzaam maar zeker *Rodgersia*. Het sterk architecturale blad van de planten past bij moderne tuinen. Het lijken exoten, maar dan wel exoten die in ons klimaat passen.

Tekst Hanneke van Dijk
Beeld George Otter

Rodgersia's hebben een enorme uitstraling, zegt collectiehouder Dirk de Winter. Hij houdt vooral van de rijkbloeiende types met losse bloeiwijzen. „Ik heb een keer een tuin aangelegd aan de rand van een bos. Het huis was een soort houtvesterswoning. In de voortuin heb ik vijftien *Rodgersia pinnata* 'Elegans' neergezet met lagere planten eromheen. Dat was klasse.”

Rodgersia heeft de naam niet altijd even makkelijk te zijn. „Deze planten stellen wel eisen”, beaamt De Winter. „Ze hebben humusrijke, enigszins vochtige grond nodig en halfschaduw. Het duurt even voor ze aanslaan, maar als ze eenmaal goed aangeslagen zijn en ze staan op de juiste plaats dan zijn het fantastische planten. Te veel schaduw gaat ten koste van de bloei en te weinig schaduw ten koste van de bladkleur. Bovendien krijgen ze last van zonnebrand. In de zomer kunnen de planten veel hebben, maar in het voorjaar zijn ze gevoelig voor late nachtvorst. *Rodgersia*'s die uitlopers maken, zijn sterker dan de polvormers.”

De Winter vertelt dat hij vijf, zes jaar geleden de *rodgersia*'s aan de straatstenen nog niet kwijt kon, maar tegenwoordig is er veel vraag naar de plant. Het sterk architecturale blad past goed in een moderne tuin. *Rodgersia*'s zijn daarnaast ook geschikt voor het openbaar plantsoen, maar dan alleen in grote parken, langs de rand van

een vijver bijvoorbeeld. Op plaatsen waar kinderen erdoorheen kunnen rennen zijn ze veel te kwetsbaar.

Lastige naamgeving

Kwekerij De Morgen heeft ongeveer vijftien verschillende *rodgersia*'s in de catalogus staan. Tijdens de *Rodgersia*-dagen die dit jaar voor het eerst in juni werden gehouden, waren ook enkele zeer bijzondere planten te koop.

De Winter noemt de naamgeving lastig. Ze kruisen gemakkelijk met elkaar en planten die onder de naam *Rodgersia pinnata* in tuincentra worden aangeboden, zijn allemaal gezaaid. *Rodgersia pinnata* lijkt ook nog eens sterk op *Rodgersia henrici* en de verschillen tussen de aangeboden planten worden steeds kleiner. Soortechte *rodgersia*'s worden vermeerderd door scheuren of weefselkweek. Zo worden *Rodgersia* 'Fireworks' en *Rodgersia pinnata* 'Maurice Mason' door weefselkweek vermeerderd.

De collectiehouder haalt uit zaaiartijen de mooiste, laat deze een aantal jaren groeien en bekijkt dan of de plant een verbetering is van het bestaande sortiment. Ook is hij steeds op zoek naar zaailingen in zijn eigen collectie, waar veel verschillende planten bij elkaar staan. Hij heeft er een geselecteerd met grotere bloemen.

De plant bloeit rijk, de bloemetjes zijn groenwit. Het zal nog wel even duren voor de plant een naam krijgt, eerst moet hij zich bewijzen.

Rodgersia heeft zijn naam te danken aan Schout bij nacht John Rodgers (1812-1882). Hij leidde een expeditie naar Hokkaido in Japan waar *Rodgersia podophylla* voor het eerst werd verzameld. De bladeren van deze soort zijn de grootste van alle soorten. Overigens is het de enige soort die in Japan en Korea inheems is en de eerste *Rodgersia* die werd verzameld.

Rodgersia's hebben niet alleen hun wetenschappelijke naam maar ook hun Nederlandse naam, 'schout bij nacht', aan hun naamgever te danken. Jammer genoeg wordt de mooie Nederlandse naam nauwelijks gebruikt. De naam 'kijkblad' komt ook voor, maar de meeste mensen houden het toch bij *rodgersia*.

Sortiment

Rodgersia aesculifolia heeft bladeren die lijken op die van de paardenkastanje. Deze uit Noord-China afkomstige plant heeft handvormig blad dat bestaat uit vijf tot negen, meestal zeven blaadjes. De hoge pluimen zijn wit of roze. Er zijn enkele mooie selecties waarvan 'Irish Bronze' beigeroze bloeiwijzen heeft en bronskleurig blad. ▶

Rodgersia 'Blickfang'

Rodgersia 'Die Schöne'

Rodgersia 'Fireworks'

Rodgersia sambucifolia

Nederlandse Planten Collecties

De Nederlandse Planten Collecties (NPC) zijn referentiecollecties die zo veel mogelijk soorten en cultivars van een bepaald geslacht of plantengroep

laten zien. De collecties moeten voldoen aan de eisen van de Koninklijke Vereniging voor Boskoopt- en Cultuur (KVBC). Binnen deze vereniging

regelt de commissie NPC onder meer de keuring van collecties. Waar mogelijk wordt bij de NPC gestreefd naar volledigheid.

Rodgersia podophylla 'Smaragd'

Rodgersia podophylla 'Braunlaub'

Rodgersia podophylla 'Rotlaub'

Rodgersia 'Herkules'
(foto boven en onder)

Rodgersia pinnata

Rodgersia pinnata 'Elegans'

Rodgersia henrici lijkt sterk op *Rodgersia pinnata*. Beide komen uit China. *R. henrici* heeft smallere blaadjes.

Rodgersia pinnata is eveneens afkomstig uit China en heeft handvormig, zeer groot blad. Mooie cultivars van deze soort zijn 'Alba', 'Chocolate Wings', 'Elegans', 'Maurice Mason' en 'Superba'. 'Alba' bloeit wit, heeft bronskleurig blad in het voorjaar en is volgens de collectiehouder gelijk aan de soort. 'Chocolate Wings' loopt chocoladebruin uit en bloeit karmijnroze. 'Elegans' heeft groot blad, een vleesroze bloeiwijze en is supersterk. 'Maurice Mason' loopt oranjeachtig uit en 'Superba' - een favoriet van de collectiehouder - bloeit lichtroze, heeft bronskleurig blad in het voorjaar en een bronspurperen zomerkleur. Deze plant kan meer in de zon staan en is geschikt voor kleine tuinen omdat hij niet hard groeit.

Rodgersia podophylla heeft een enorm gevarieerde bladkleur. Er zijn in de loop van de jaren diverse cultivars geselecteerd, zoals 'Rotlaub', 'Braunlaub' en 'Smaragd'. Alle *R. podophylla* zijn sterk. Ze kunnen zelfs 's zomers droog staan, maar bloeien dan niet. In het algemeen zijn het niet zulke rijke bloeiers. 'Smaragd' is een mooie plant die in de loop van de zomer lichtgroen blad krijgt; 'Rotlaub' heeft in het voorjaar bruinrood, glimmend blad; 'Braunlaub' lijkt sterk op 'Rotlaub', maar 'Rotlaub' wordt sneller een bredere plant en het blad hangt meer over. Beide hebben witte bloeiwijzen. Het blad is in het voorjaar bruinrood en glimmend. Deze plant straalt een bosgevoel uit. De samengestelde handvormige bladeren van *Rodgersia podophylla* en zijn cultivars bestaan uit vijf tot zeven blaadjes waarvan de top drie- tot vijflobbig ingesneden is.

Het blad van de uit China afkomstige soort *Rodgersia sambucifolia* lijkt, zoals de soortnaam al aangeeft, op dat van vlier. De drie tot elf blaadjes waaruit het blad bestaat, zijn niet handvormig maar geveerd gerangschikt. De soort bloeit wit. De selectie 'Mountain Select' is vrij hoog voor een *sambucifolia* en de stelen worden bietrood.

Hybride cultivars

Bij de hybride cultivars is de afkomst onbekend en wordt de cultivarnaam direct achter de geslachtsnaam geschreven, zonder soortnaam ertussen:

- 'Blickfang' is in september het allermooist, de bloeiwijze is dan kastanjerood verkleurd, en zelfs in de winter nog mooi.
- 'Die Anmutige' heeft bronsgroen blad als hij uitloopt, later groen.
- 'Die Schöne' is een stevige plant die goed onder de grond blijft met mooie volle pluimen. De verhouding van blad en bloemen is goed. Het blad glimt sterk.
- 'Die Stolze' is een plant die wat boven de grond staat en daardoor kwetsbaarder is. De bloeiwijzen zijn witroze en het blad is groen.
- 'Elfenbeinturm' krijgt roomwitte pluimen die 180 cm hoog worden.
- 'Herkules' is een sterke, mooie plant met roze pluimen waar iets geel in zit. Vooral in het voorjaar zijn de bladeren bronskleurig. De plant staat iets boven de grond, maar vormt een dicht plakkaat waardoor hij niet kwetsbaar is
- 'Ideal' is de kleinste *Rodgersia*. Het is een mooie plant die rijk bloeit als hij goed staat. In het voorjaar is het blad purperkleurig. ■

Naamgeving

Zoals gezegd is de naamgeving van *Rodgersia* lastig. De namen zoals ze in dit artikel zijn gebruikt, zijn voor rekening van de collectiehouder. De officiële naamgeving volgens de Naamlijst van Vaste Planten en de RHS Plant Finder is vaak volkomen verschillend. Bovendien zijn er veel planten onder een onjuiste naam verspreid.

Een voorbeeld:

RHS Plant Finder: *Rodgersia henrici* 'Irish Bronze'

Naamlijst: Niet vermeld

Collectiehouder: *Rodgersia aesculifolia* 'Irish Bronze'

Collectiehouder De Winter voegt eraan toe dat deze bekroonde cultivar (AGM) vroeger een *pinnata* was die ooit door weefselkweek verspreid is. Nog een voorbeeld:

RHS Plant Finder: *Rodgersia podophylla* 'Rotlaub'

Naamlijst: *Rodgersia pinnata* 'Rotlaub'

Collectiehouder: *Rodgersia podophylla* 'Rotlaub'

Over *rodgersia*'s is bijzonder weinig gepubliceerd en het feit dat de naamlijst en de RHS Plant Finder het in een groot aantal gevallen niet eens zijn, zegt genoeg. Reden te meer voor de collectiehouder om veel onderzoek te verrichten en veel namen in twijfel te trekken. Het zou een oplossing kunnen zijn om van alle cultivars dan maar hybride cultivars te maken zodat zowel hovenier als tuinliefhebber weet over welke plant het gaat.

De collectie en de houder

De NPC-collectie *Rodgersia* omvat 25 taxa.

De collectiehouder is Kwekerij de Morgen van Dirk de Winter (foto).

Het collectieadres:

Obdammerdijk 21, 1713 RA Obdam

T 06 250 460 56 / (0226) 45 29 27

E webmaster@newgenerationplants.nl

I www.kwekerijdemorgen.nl

www.newgenerationplants.nl

www.dirkdewintertuinen.nl

Dirk de Winter

